

Eingin munur millum veiðievni hjá lemmatrolarum og partrolarum eftir upsa undir Føroyum

Tórshavn · Februar 2010

Petur Steingrund
Dagunn H.J. Clementsen

Innihald

Samandráttur	3
Inngangur.....	3
Útgerð og mannagongd.....	3
Úrslit	4
Umrøða	5
Keldur.....	5
Ískoyti	6

Samandráttur

Í sambandi við eitt uppskot um at fáa lemmatrolarar (Bólk 1) inn í fiskidagaskipanina var ein spurningur, hvørt tað var nakar munur í veiðievnum per skip hjá lemmatrolarum og partrolarum. Veiðidagbøkur hjá fýra pørum og seks lemmatrolarum í tíðarskeiðnum 2005-2008 vístu, at tað var eingin munur í veiðievnum eftir upsa hjá lemmatrola og partrola undir Føroyum.

Inngangur

Lemmatrolarar (Bólkur 1) eru ikki í fiskidagaskipanini, men síðan umleið 2005 hava teir troytt upsan alt meira og meira, við tað at nøgdin av øðrum fiskasløgum á djúpum vatni hevur verið lítil (ICES, 2009). Eitt uppskot hevur tí verið frammi um, at lemmatrolararnir áttu at komið inn í fiskidagaskipanina og heldur roynt við partrola á innaru leið (innan fyri ringin) eftir upsa. Menn mettu, at skipini spardu nógva olju við at partrola. Endamálið við hesum smáriti er at kanna, um tað er nakar munur í veiðievnum hjá lemmatrolarum og partrolarum eftir upsa.

Útgerð og mannagongd

Á Havstovuni er ein dátugrunnur, har dagbøkur hjá partrolarum og lemmatrolarum (djúpvatnstrolarum) eru lagdar inn. Ynskiligt var at samanbera veiðievni hjá lemmatrolarum og partrolarum. Í tí sambandi var neyðugt at samanbera hál, sum vóru um somu tíð í sama øki: Partrolarar og lemmatrolarar skuldu hava minst 10 hál í part fyri sama punt (t.d. "DH5") í sama mánaði og ári (2005-2008), og trolðýpið við byrjan av hálunum skuldi vera millum 200 og 300 metrar. Umframt hetta vórðu nøkur fá hál strikað, tí upsaveiðan var null. Upsaveiða per tíma varð kannað, heldur enn samlað veiða per tíma, tí roknast mátti við, at lemmatrolararnir fóru at roynd eftir upsa, um teir komu inn í fiskidagaskipanina.

Í teirri hagfrøðiligu viðgerðini varð eitt GLM-modell nýtt (Systat, 2002). Tann hefti variabulin (y) var veiða per tíma av upsa (transformerað til fjórðingsrót), meðan teir óheftu variablarnir (x_1 , x_2 , osfr.) vóru Slag (1 = partrol, 2 = lemmatrol), Reg2 (fyrstu fýra teknini í registreringsnummarinum hjá skipunum) og Id1 ("Identifier 1" = Ár, mánaður og puntanummar). Tann áhugaverdi variabulin var sjálvandi Slag, men GLM-modellið tryggjaði eisini, at hædd varð tikin fyri, at ikki øll skipini í hvørjum bólki (lemmatrol ella partrol) høvdu somu veiðievni. Harumframt tók GLM-modellið hædd fyri, at veiðievni vóru ikki tey somu í øllum puntum tey ymsu árinum og mánaðirnar (m.a. tí at mongd av upsa var ikki tann sama). Nøkur fá y-virðir ("outliers") vóru annaðhvørt øgiliga smá (3 virðir) ella øgiliga stór (2 virðir), sí Ískoyti, men tey vórðu ikki tikin úr taltifarinum. Ovara og niðara mark (95 % konfidensintervall) fyri fiskiskapin vórðu roknað út sum miðaltal $\pm 1,96 \cdot$ standardfeilin (SE). Øll virðir fyri fiskiskapin, sum víst eru í Úrslitum, eru gjørd um frá fjórðingsrót til vanlig tøl (tvs. lyft upp í fjórða potens).

Úrslit

Fýra þór og seks lemmatrolarar luku krøvini, sum vórðu sett um nøgd av hálum í sama punti sama mánað, og tal á hálum lá millum 61 og 290 fyri hvørt skipið/parið (Talva 1). Tilsamans vóru 736 hál fyri lemmatrolarar og 832 hál fyri partrolarar (Talva 2). Hálini fyri parið KG0491/KG0492 vórðu sligin saman við VA0363/VA0364, tí talan var um somu skip, sum høvdu skift eigara.

Munur var á veiðievnunum hjá teimum ymsu skipunum innan fyri hvønn bólk (Talva 1 og Ískoyti), sum ikki er so lægið, tí summi skip vóru nýggj og onnur gomul. Munur var eisini á fiskiskapinum í teimum ymsu puntunum tey ymsu tíðarskeiðini (Ískoyti). Høvuðsúrslitið var tó, at tað var eingin hagfrøðiligur munur í upsaveiðu per tíma (per skip) millum lemmatrolarar (422 kg/tíma) og partrolarar (413 kg/tíma), sí Talvu 2.

Talva 1. Samanbering av lemmatrolarum og partrolarum viðvíkjandi teirra fiskiskapi eftir upsa í tíðarskeiðnum 2005-2008 í sama veiðipunti og sama mánaði.

Skipaslag	Kota	Skipakota	Registreringskota	Fiskiskapur (kg/tíma)			Tal av hálum
				Miðaltal	Niðara mark	Ovara mark	
Partrolari	1	FD10	FD1060 og FD1070	559	448	694	290
Partrolari	1	FD11	FD1195 og FD1196	916	741	1121	148
Partrolari	1	FD12	FD1201 og FD1202	980	801	1187	157
Partrolari	1	KG04	KG0491 og KG0492*	574	461	708	237
Lemmatrolari	2	TG03	TG0304	599	562	639	131
Lemmatrolari	2	TG04	TG0405	574	445	729	166
Lemmatrolari	2	TG05	TG0500	505	386	651	157
Lemmatrolari	2	TG07	TG0700	413	284	580	61
Lemmatrolari	2	TN07	TN0705	528	400	685	128
Lemmatrolari	2	VA03	VA0320	504	365	679	93

* Og VA0363 og VA0364

Talva 2. Samanbering av upsafiskiskapi (kg/tíma) hjá lemmatrolarum og partrolarum.

	Lemmatrol	Partrol*0,5	Lutfall
Miðaltal	422	413	0,98
Niðara mark	354	331	0,94
Ovara mark	500	510	1,02
Minsta lutfall			0,66
Størsta lutfall			1,44
Tal av hálum	736	832	

Umrøða

Úrslitini vístu, at tað var eingin munur í veiðu per tíma (per skip) fyri lemmatrolarar og partrolarar, sum royndu eftir upsa samstundis í sama øki undir Føroyum í tíðarskeiðnum frá 2005 til og við 2008. Úrslitini frá dagbókunum benda tí á, at tað ikki er neyðugt at gera nakra justering í veiðievnum, tá lagt verður um frá lemmatrola til partrol.

Hinvegin er tað ein spurningur, um lemmatrolararnir ikki kortini fara at fáa størri veiðievni, tá teir koma inn í fiskidagaskipanina, tí teir fara at brúka hvønn fiskidag meira effektivt. Sum nú er, hava teir 365 dagar um árið í part uttan fyri ringin. Tað gevur $365/3 = 122$ dagar innan fyri ringin, sum óivað fara at verða brúktir meira effektivt enn teir 365 dagarnir uttan fyri ringin. Tað er tó torført at meta um ein slíkan vøkstur í veiðievnum.

Havast má eisini í huga, at lemmatrolararnir síðan 2005 hava nýtt í miðal 29 % av sínum døgum innan fyri ringin (svarar til 106 dagar av tilsamans 365 døgum um árið). Tað má tí kannast nærri, hvussu nógvar dagar teir skulu fáa innan fyri ringin, um teir koma inn í fiskidagaskipanina. Í tí sambandi má eisini havast í huga, at fiskidagar verða faldaðir við 3, tá teir verða brúktir uttan fyri ringin.

Ein annar veikleiki við hesari kanning er, at tað eru ikki somu skip, sum royndu við lemmatrola og partrola. Summir av partrolarunum eru nýggjari enn lemmatrolararnir, men hinvegin eru flestu lemmatrolararnir størri enn partrolararnir; og ávirkanin av hesum feilkeldum á samlaða úrslitið er ikki greið. Tó vístu royndir í sjevtiárunum, at lemmatrolarar, sum skiftu um til partrol, fiskaðu somu nøgdir við lemmatrola og partrola. Skipaðar royndir við lemmatrolarum og partrolarum fiskandi lið um lið í sama øki kundu móguliga givið neyvri vitan um hetta.

Keldur

ICES, 2009. Report of the North-Western Working Group. ICES CM 2009/ACOM:04. 655 pp. www.ices.dk/iceswork/workinggroups.asp.

Systat, 2002. SystatTM 10.2 Statistics I. Systat Software Inc. ISBN 81-88341-04-5, 663 pp.

Ískoyti

Hagfrøðilig kanning av upsaveiðu per tíma hjá partrolarum og lemmatrolarum. Hefti variabulin var “SQCUPSANOVD” (upsaveiða per tíma, transformerað til fjórðingsrót). Óheftu variablarnir vóru: Slag (1: Partrol, 2: Lemmatrol), Reg2 (fyrstu fyra teknini í registreringsnummari), og ID1 (kombinatióin av “ári”, “mánaði” og “punti”).

Effects coding used for categorical variables in model.

Categorical values encountered during processing are:

SLAG (2 levels)

1, 2

REG2\$ (10 levels)

FD10, FD11, FD12, KG04, TG03, TG04, TG05, TG07, TN07, VA03

ID1\$ (37 levels)

2005 10 DH5, 2005 12 DH5, 2005 3 DD9, 2005 3 DE9, 2005 3 DH6, 2005 4 DI6,
2005 6 DE7, 2006 1 DG5, 2006 10 DE7, 2006 10 DH5, 2006 11 DE7, 2006 11 DF6,
2006 11 DG5, 2006 12 DE7, 2006 12 DF6, 2006 4 DH5, 2006 5 DF8, 2006 6 DH5,
2006 7 DE7, 2006 9 DG5, 2006 9 DH5, 2007 1 DE7, 2007 1 DG5, 2007 10 DE7,
2007 10 DF6, 2007 10 DF7, 2007 10 DH5, 2007 11 DH5, 2007 2 DG5, 2007 3 DG6,
2007 4 DE7, 2007 5 DE7, 2008 10 DH5, 2008 3 DG5, 2008 8 DE7, 2008 9 DE7,
2008 9 DF6

The following effects have lost degrees of freedom.

Effect	Initial df	Lost df	Final df
REG2\$	9	1	8

Dep Var: SQCUPSANOVD N: 1568 Multiple R: 0.5934236 Squared multiple R: 0.3521516

-1

Estimates of effects $B = (X'X)^{-1} X'Y$

		SQCUPSANOVD
CONSTANT		4.9477560
SLAG	1	0.4146332
REG2\$	FD10	-0.0844002
REG2\$	FD11	0.5539063
REG2\$	FD12	0.6467185
REG2\$	KG04	-0.0520356
REG2\$	TG03	-0.0528934
REG2\$	TG04	-0.2061840
REG2\$	TG05	-0.4406086
REG2\$	TG07	-0.1542508
REG2\$	TN07	0.0924160
ID1\$	2005 10 DH5	0.0924160
ID1\$	2005 12 DH5	0.5683402
ID1\$	2005 3 DD9	1.7814497
ID1\$	2005 3 DE9	-0.0828936
ID1\$	2005 3 DH6	-0.3691547
ID1\$	2005 4 DI6	0.3034285
ID1\$	2005 6 DE7	0.0293896
ID1\$	2006 1 DG5	0.9194267
ID1\$	2006 10 DE7	-0.0689210
ID1\$	2006 10 DH5	-0.5736272
ID1\$	2006 11 DE7	0.3732103
ID1\$	2006 11 DF6	0.0027964
ID1\$	2006 11 DG5	-0.1009975
ID1\$	2006 12 DE7	0.7782958
ID1\$	2006 12 DF6	0.8735487
ID1\$	2006 4 DH5	-0.3048417
ID1\$	2006 5 DF8	-0.2978848
ID1\$	2006 6 DH5	-0.4023920
ID1\$	2006 7 DE7	0.0758409
ID1\$	2006 9 DG5	0.4059859
ID1\$	2006 9 DH5	-0.1377492
ID1\$	2007 1 DE7	0.3463581
ID1\$	2007 1 DG5	0.5056002
ID1\$	2007 10 DE7	-0.5817080
ID1\$	2007 10 DF6	-0.5493305
ID1\$	2007 10 DF7	-0.5541381
ID1\$	2007 10 DH5	-0.7046739
ID1\$	2007 11 DH5	-0.2461824
ID1\$	2007 2 DG5	-0.0389425
ID1\$	2007 3 DG6	-0.1937194

ID1\$	2007 4 DE7	-0.1074919
ID1\$	2007 5 DE7	-0.3674263
ID1\$	2008 10 DH5	-0.2521532
ID1\$	2008 3 DG5	0.1821934
ID1\$	2008 8 DE7	-0.5036154
ID1\$	2008 9 DE7	0.0723535

Analysis of Variance

Source	Sum-of-Squares	df	Mean-Square	F-ratio	P
SLAG	13.6482535	1	13.6482535	11.9975677	0.0005475
REG2\$	81.9187565	8	10.2398446	9.0013882	0.0000000
ID1\$	316.6948527	36	8.7970792	7.7331179	0.0000000
Error	1.73140E+03	1522	1.1375850		

Least squares means

		LS Mean	SE	N
SLAG	1	5.3623892	0.1479769	832
SLAG	2	4.5331228	0.1001296	736
REG2\$	FD10	4.8633558	0.1369921	290
REG2\$	FD11	5.5016623	0.1454184	148
REG2\$	FD12	5.5944745	0.1404594	157
REG2\$	KG04	4.8957204	0.1341883	237
REG2\$	TG03	4.9477560	0.0403971	131
REG2\$	TG04	4.8948625	0.1537964	166
REG2\$	TG05	4.7415719	0.1581144	157
REG2\$	TG07	4.5071474	0.2046771	61
REG2\$	TN07	4.7935052	0.1643123	128
REG2\$	VA03	4.7375037	0.1872250	93
ID1\$	2005 10 DH5	5.0401720	0.1931603	32
ID1\$	2005 12 DH5	5.5160962	0.1919920	32
ID1\$	2005 3 DD9	6.7292057	0.2647228	17
ID1\$	2005 3 DE9	4.8648624	0.2294221	24
ID1\$	2005 3 DH6	4.5786012	0.2379167	21
ID1\$	2005 4 DI6	5.2511845	0.2839746	15
ID1\$	2005 6 DE7	4.9771455	0.1352432	72
ID1\$	2006 1 DG5	5.8671827	0.1581133	50
ID1\$	2006 10 DE7	4.8788350	0.1890554	33
ID1\$	2006 10 DH5	4.3741287	0.1649975	43
ID1\$	2006 11 DE7	5.3209662	0.1259706	80
ID1\$	2006 11 DF6	4.9505524	0.1363836	67
ID1\$	2006 11 DG5	4.8467585	0.2115475	26
ID1\$	2006 12 DE7	5.7260517	0.1493752	56
ID1\$	2006 12 DF6	5.8213047	0.2263902	23
ID1\$	2006 4 DH5	4.6429142	0.1628050	45
ID1\$	2006 5 DF8	4.6498711	0.1848972	38
ID1\$	2006 6 DH5	4.5453640	0.1564350	52
ID1\$	2006 7 DE7	5.0235968	0.1542232	54
ID1\$	2006 9 DG5	5.3537418	0.1787785	37
ID1\$	2006 9 DH5	4.8100068	0.1367093	68
ID1\$	2007 1 DE7	5.2941141	0.2180969	26
ID1\$	2007 1 DG5	5.4533561	0.1706218	43
ID1\$	2007 10 DE7	4.3660479	0.1367660	66
ID1\$	2007 10 DF6	4.3984254	0.1564286	50
ID1\$	2007 10 DF7	4.3936179	0.1898672	33
ID1\$	2007 10 DH5	4.2430821	0.1737083	39
ID1\$	2007 11 DH5	4.7015736	0.1460554	56
ID1\$	2007 2 DG5	4.9088134	0.1861280	35
ID1\$	2007 3 DG6	4.7540366	0.1784230	38
ID1\$	2007 4 DE7	4.8402641	0.1950589	32
ID1\$	2007 5 DE7	4.5803297	0.2146986	26
ID1\$	2008 10 DH5	4.6956028	0.1213886	85
ID1\$	2008 3 DG5	5.1299494	0.1655316	43
ID1\$	2008 8 DE7	4.4441406	0.2069946	28
ID1\$	2008 9 DE7	5.0201095	0.1517273	53
ID1\$	2008 9 DF6	4.0749654	0.2023184	30

*** WARNING ***

Case	568 is an outlier	(Studentized Residual =	5.3540506)
Case	773 is an outlier	(Studentized Residual =	-4.4038045)
Case	901 is an outlier	(Studentized Residual =	4.4140970)
Case	1537 is an outlier	(Studentized Residual =	-4.4055295)
Case	1538 is an outlier	(Studentized Residual =	-4.4055295)

Durbin-Watson D Statistic	1.8771945
First Order Autocorrelation	0.0610667

HAVSTOVAN
FAROE MARINE RESEARCH INSTITUTE

P.O. Box 3051 · Nóatún 1
FO-110 Tórshavn
Faroe Islands

Tel +298 35 39 00
hav@hav.fo
www.hav.fo